

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Support Society

Naslednja: za Združeno državo (vključno Chicago) in Kanado \$0.00 na leto, \$1.00 na pol leta, \$1.50 na četrt leta; za Chicago in Kanado \$0.00 na leto, \$0.75 na pol leta; za inštrumente \$0.00.

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$0.00 per year, Chicago and Canada \$1.50 per year, foreign countries \$0.00 per year.

Cena celotnega poštovanja — Rokopisni listi ne vračajo.

Advertising rates on agreement — Manuscripts will not be returned.

Naslov na vas, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2401-55, South Lawrence Ave., Chicago, Illinois.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v ogleddu, na primer (March 31, 1932), poleg vašega

Imena na vašem pošti, da vam je s tem datumom poslano. Poslano je prebrano, da se vam list ne vrne.

Zakaj šele danes?

Časopisje v Philadelphiji danes odprto priznava, da je privatna dobrodelnost nezmogoča, da bi zadostila najkrajnjim potrebam brezposelnih delavcev — in zdaj apelirajo na državo, naj ona pomaga.

V Philadelphiji je danes okrog 60,000 družin — približno 250,000 oseb — ki so absolutno brez vsakih sredstev za eksistenco. Lokalni privatni pomočni odbor je zadnji jesen naberali pet milijonov dolarjev; velik del te vsote so iztisnili iz delavcev, ki se delajo ob nižnjem mezd in po tri ali štiri dni v tednu. Danes je blagajna prazna in 60,000 družin bo prepuščenih stradanju na smrt ali navalom na pekarije in v prodajalne z živili, ako ne bo nadaljnje pomoči.

Pomočni odbor zdaj izjavlja, da je nova kampanja za prispevke nemogoča. Privatno "usmiljenje" je odpovedalo! Edino upanje je še država, da dovoli večjo vsoto denarja in jo porazdeli med občine. V tem so danes vsi složni — tudi oni zakrknjenci, ki še zadnji jesen niso hoteli nič slišati o državni akciji in so bili prepričani, da bo "ljudstvo samo pomagalo svojim revežem." Zdaj vidijo, kako je pomagalo!

Kakor je v Philadelphiji tako je danes v vseh večjih mestih Amerike, kjerkoli je bila pomoč za brezposelne delavce prepuščena privatni dobrodelnosti in njihovim fehtarskim kampanjam. Vsi privatni skladi so že davno bankrotirali. Vsi primeri prostovoljnih prispevkov so bili koreniti fiaske. Reveži ne morejo dati, bogatini pa nočejo.

Čitaski primer je znan. Nafetali so deset milijonov dolarjev in do konca januarja je še vse šlo. K sreči se je takrat zganila državna zbornica in dovolila dvajset milijonov dolarjev. A tudi to ne bo dolgo trajalo.

Delavsko časopisje — med tem tudi Prosveta — neprenehoma pripoveduje že dve leti, da je vsa fehtarija privatne dobrodelnosti le kapljica v morje, samo draženje nesrečnih ljudi. Pritiskanje na delavce, ki se prejemajo drobtino, da si morajo odtrgati od te drobtine za svoje nesrečne brate, je škandal. To pripovedujemo že dve leti — in šele danes se je zakrknjenec posvetilo, da imamo prav.

Naše stališče je, da tudi posamezne države niso več kot te nalogi, ako hočejo kolikšak pomagati bednim milijonom. Pomanjkanje je danes tako obsežno in gosto po vsej deželi, da edino federalna vlada je še deloma zmožna dati pomoč. Pravimo: deloma, kajti čas za dostojno pomoč je že pokel; — zamudili so ga pred enim letom.

Kongres bi moral takoj sprejeti načrt senatorja La Folleta, da vlada izda za pet milijard dolarjev bondev za javna dela in posojila najrevnejšim državam za direktno finančno pomoč. To bi moralo biti sprejeto že v zadnjem januarju — takrat, ko je na Hooverov pritisk kongres sprejel "dolo" dveh milijard dolarjev za bankirje. Za bankirje, katerim je šla voda v grlo, so lahko dobili dve milijardi dolarjev pomoči, ampak za brezposelne delavce nimajo še nič.

Kongres zavlačuje pomoč. Tam se zdaj krega — in zmerjajo z "boljševiki" — komu bi naložili več novih davkov, ali bogatinom ali revežem. Kongres se morda zgane šele prihodnjo jesen — ko bo tudi za federalno pomoč že prekasno. Vedno je tako...

Poročilo se glasi, da kapitalisti, ki izdelujejo jeklene ploče za bojne ladje in tanke, in kapitalisti, ki izdelujejo topove, srdito tekmujejo med seboj v izpopolnjevanju. Prvi izpopolnjujejo ploče, da jih nobena granata ne razbije, drugi pa izpopolnjujejo granate, da razbijejo še tako trdo in debelo pločo.

Tekma je jako fina, ampak popolne izpopolnitve ne bo nikdar. Med tem, ko zabijajo lepe milijone v to "izpopolnjevanje", pride tretji z novo iznajdbo, ki naredi iz najboljšega kanona na svetu — otroško igračo. Takrat bodo zljali...

Kriza je zadela vse ljudi. Vsi trpimo! Tudi bogatini so prizadeti. — Tako nam pripovedujejo v solzavih člankih in pridigah. Da, da... Ubogi bogatini... Ako so tvoji otroci lačni, spomni se na revnega bogatina, ki je moral svoje štiri avte znižati na dva... In če ti grozi izguba hiše, ker ne moreš plačevati obresti, spomni se na ubogega milijonarja, ki je moral svoj klub služabnikov znižati od desetih na pet... Spomni se na te nesreče — in odleglo ti bo pri srcu.

Glasovi iz naselbin

Zanimiva beležka iz raznih krajev

Norčevanje iz delavcev

Cleveland, O. — V Clevelandu so začeli "reševati" depresijo in "lajšati" bedo delavcev, ki so že meseca in leta brez dela, na način, ki je znan iz dnu svetovne vojne: mestna vlada je sklenila dati mestna zemljišča v obdelovanje brezposelnim delavcem, obenem so apelirali na lastnike praznih "lotov", naj storijo isto; in brezposelni delavci bodo lahko sadili krompir in fižol ter sejali solato. Da bo mera te dobrotljivosti zvrhana, bodo brezposelnim preskrbeli celo semena in gnojila, vrh tega pa pobirajo po mestu stare lopate, grablje in podobno orodje, ki je potrebno pri obdelovanju zemlje, da bodo ubogim brezposelnim postregli tudi s tem. Blagor nam, ki se tako za nas brigajo!

Zgledu mestne vlade je sledila tudi New York Central železniska uprava, ki ponuja prazen svet brezposelnim, da bodo lahko sadili krompir.

Taka je ta stvar. Kapitalisti in kapitalistični politiki so se vendarle zganili ter prikočili ubogim brezposelnim delavcem na pomoč! Kakopak.

Modri ukrep usmiljene mestne vlade zanje seveda mnogo pohvale. Kako tudi ne? Saj ne omogoča brezposelnim a tem le sadike krompirja, marveč tudi delo, in pri delu bodo brezposelni pozabili svoje gorje ter se potolažili in se lažje vdali v svojo usodo. Krompir bomo sadili in cedili aline — tje do jeseni. Res — prekrasno. Zaupanje v prosperiteto, ki se skriva za ne vem čevigim oglom, je zdaj močnejše. Ne bo nas še konec, dokler bomo smeli saditi krompir po mestnih in kompanijskih zemljiščih!

Med tistimi, ki jih je ta korak mestne vlade tako neznanako navdušil, je tudi neki "Demokrat", ki je v A. D. od 12. t. m. zapel alavospev skrbni demokratični mestni upravi. Demokratje, to so ljudje s človeškimi sredi! Salamski republikanski nebodijstrebni niso nikdar pokazali toliko sočutja in dobrote za brezposelne reveže! Zato smo odedel za demokrate, le ti se smejo pasti na mestnem pašniku in žreti iz mestnih korit! Zato, ker nam dovolijo saditi krompir na mestnem svetu in cediti aline, dokler krompir ne dozori! Republikanci nimajo smisla za takšno dobro delo! Zato si moramo preskrbeti količke, da bomo mehčali trde butice izdajalskim rojakom, ki se ogrevalo za republikansko nesnago in podpirajo neodvisni list za republikansko omliko preljubih rojakov! S kolikškim jim je treba dopovedati, kakšno sramoto delajo poštenim ameriškim clevelandskim Slovincem, ki bi morali biti v demokratični štali, že zaradi tega, ker amemo saditi krompir in požirati aline!

Stvar je prav toliko smešna, kolikor je žalostna in tragična. Prav na mestu je vzklik: O sveta ironija! — Krompirja, žita, sadja je v Ameriki toliko, da ga uničujejo. Koliko pridelka lanškega leta je bilo uničenega! Zakaj? Zato, da bi brezvestni spekulanti več zaslužili! Tisoče in tisoče ton poljskih pridelkov je bilo uničenih, uničujejo jih še danes in uničujejo živila in kruh! Brezposelni pa strdajo! Mleko zlivajo v cestne kanale — otroci brezposelnih so pa brez mleka! — In da ne bi kak omejen demokrat ali republikanec zvrčal krivdo zato drug na drugega, povejmo, da so oboji pokorni slugi kapitalizma, ki je za vse to odgovoren. Bila večina v kongresu republikanska ali demokratska, stvar je zmerom ena in ista. Zasedajte delo kongresa in sami lahko na to pridet.

Vrnimo se k sajenu krompirja. Brezposelni delavci z družino, katerega ardevstva so popolnoma izčrpani in ki ga je privatna dobrodelnost pustila malone popolnoma na cedilu, bo dobil košček sveta v obdelovanje. Vsa dila bo krompir — seme — hvala bogu in svetem pa demokrat! — dobi zastoj, kakopak. Torej vsa dila bo miloščinsko seme na miloščinsko zemljo — kaj pa potem? O, odgovor je tako lahek in enostaven. Vlegel se bo poleg "svoje" parcele na tla,

gledal v nebo in čakal jeseni, ko bo krompir dozorel in bodo volitive v teku. Takrat bo izkopal krompir, ga spekel, seveda tudi pojedel, nato pa bo veselega srca odšel na voličke ter oddal svoj glas — kakopak — za demokrate! In bo zapel zraven še slavo-spev demokratskim politikom in bogati kompaniji, ki so mu dovolili saditi krompir na mestnem in kompanijskem svetu. Sijajno. Preprosto. Enostavno.

Zdaj pa mi povejte, ljudje dobri, ali se to ne pravi na moč grdo norčevati se iz ubogih brezposelnih delavcev? V Ameriki, ki trpi baš vsled preobilice vseh življenjskih potrebščin, dovolijo lačnemu delavcu saditi krompir in čakati, kdaj bo dozorel, medtem pa uničujejo gore živil in drugega blaga! Ameriški delavec mora stegniti roko po takile miloščini — ko je vendar vsega več kot preveč in bi nihče ne smel trpeti pomanjkanja, biti lačen, bos ali razcapan! To je sramota! Ljudje so lačni — živje uničujejo kapitalisti, direktno in indirektno! Ljudje so bos — čevljev toliko, da ne vedo kam z njimi! Ljudje so razcapani — z obleko že ne vedo kam, toliko je nakopičeno v skladiščih! In tako dalje. In tako dalje. To je sramota! In ponujati brezposelnim revežem miloščino v obliki praznih zemljišč za obdelovanje in semen in starega orodja v teh časih preobilice, to je brezvestno norčevanje iz najosnovnejših pravic človekovih! Ali morda ni res tako? Kdor noče verjeti, naj vzame to miloščino iz rok "dobrih" politikov in kapitalistov, vsadi krompir, se vije zraven svoje njivice, gleda v nebo, požira aline in čaka jeseni, krompirja in volitev. Navlečel se bo prav kmalu, in morda se mu odpro oči, da bo videl tudi to, kar občuti.

Republikanci ali demokrati — oboji so enaki. Sluge kapitalističnih interesov. Dokler bo ameriški delavec izbiral med tema dvema, tako dolgo bo trpel in tako dolgo se bodo norčevali iz njega. In tako dolgo bo moral poklekati pred privatne dobrodelnece in prositi vbojajme.

Dokler se ameriški delavski masa ne vzdrami in poroče: Mi nočemo miloščine, tudi lotov: za krompir ne, ampak mi hočemo poštenega dela s pošteno plačo in mi hočemo sigurnosti (ki je sedanjši sistem nikdar ne more dati); mi hočemo pravičen del; mi hočemo živeti kot ljudje in ne maramo biti sužnji nikomur, se nikomur dati izkoriščati! — tedaj šele bo postal ameriški delavec svobodni in varen.

Dotlej se bodo pa na najnesramnejše načine norčevali iz njega! Kapitalisti in njihovi slugi v kongresu in mestnih zastopstvih.

Tone Podgoričan.

Kapitalistične razvaline in mi Milwaukee, Wis. — Svetovni kapitalistični družabni red, ki je nališan s krščanskim bogoslužjem, ima v teh resnih časih polno glavo skrbil, in polne roke dela, ko pripravlja in gladi pot, po kateri naj bi priromal njih od-

čenik in jih rešil pred gotovim svetovnim polomom. Vsed tega hla na dnevnem redu toliko purgarskih konferenc, protestov in uradnih poklonov.

Diplomatje raznih držav so že nešteto krat prejadrali Atlantiško morje sem in tja, v upanju in nadi, da rešijo kapitalistično aristokracijo pred propadom, v katerega drvi vsak dan s hitrejšo naglico. Potratili so že lepe vsote ljudskega denarja; po svojem obsežnem kapitalističnem polju so že nasejali mnogo lepih obljub, ki so se že vse izkazale za laž. Radi bi zanetili veliki mednarodni imperialistični ogenj, in v njega poglani milijone brezposelnega delavstva, ki tava po ulicah, prosil kruha in zahteva človeško življenje, a poguma jim manjka, ker predobro vedo, da velika večina delavstva zna puško obračati na levo in desno, naprej in nazaj.

Vsed tega nas preživljajo z lažmi, obljubami in nas tolažijo z raznovrstnim moralnim orožjem, puškami, bajonetmi, vrvmi, električnimi stoli in vragoiglavci kaj jim še vse dopuška božja naklonjenost. Na ta grd način se vsi svetovni koristolovci opirajo, na usmiljeno krščansko palico, ki je pobarvana s črnožolto fašistično barvo. To je njih zadnja opora, predno se cela krščansko-kapitalistična žlahta ne zvrne v jarek in vtone v lastnem močvirju.

Mussolini in sveti otac v Rimu sta se dolgo lasala in prepirala za prvenstvo med seboj, toda ko sta spoznala, da jima gorijo tla pod nogami, sta se pobratila, se radostno objela in si podala roke, ker sta se prepričala, da v sedanjem resnem času drug drugega potrebujeta za svojo eksistenco.

Svetovni kapitalizem igra ravno isto vlogo na svojem političnem odru. Večina nevednega delavstva pa čaka in proti nebu strmi, kdaj bo kapitalizem nam na krožniku prinesel svobodo, in pazno posluša, kdaj bodo Petrovi ključji zaročljali pred nebeškimi vrati, akozi katera bomo zleteli v nebeško kraljestvo po večno plačilo za naše udano in zvesto kapitalistično hlapčevanje.

Na našem delavskem političnem polju dne 5. aprila je delavstvo v Milwaukee izvajalo veliko zmago nad "nestrankarskimi" pridigarji. Županski prestol, na katerem že 16 let sedi naš neustrašeni sodrug Daniel W. Hoan, je ostal še njegova lastnina in stoji bolj trdno kakor kdaj prej v zgodovini. Dalje je v mestno knjigo zapisan za mestnega blaginjak sodrug John W. Mudroch, za mestnega pravdnika sodrug Max Raskin, za mirovnega sodnika sodrug Carl Hampel; izmed 27 aldermanov je dobilo svoje sedeže 12 socialistov in izmed 20 supervizorjev je bilo izvoljenih 9 socialističnih kandidatov.

Na West Allisu je delavstvo tudi lepo osnažilo stolčke "nestrankarskih" strankarjev in jih pripravilo socialističnim mozem, med drugim tudi županski prestol; nanj so posadili sodruga dr. M. V. Baxterja, s katerega bo naprej delavstvu kazal pot spoznanja, ki vodi v lepšo in srečnejšo bodočnost.

To je vesela novica in lepi uspehi našega truda. Medtem pa nerazumno delavstvo, potem kapitalističnega in nestrankarskega časopisja laja v luno in vprašuje: kaj je socialistična stranka

—Federated Pictures.

Medtem, ko se mora ameriški radar boriti z gladom, dela radar v Sovjetski uniji pet ur dnevno in ve, da bo delal tudi jutri.

Že storila v korist delavske mase? Siromaki bi vendar morali vedeti to, da je prej treba večino izvoliti v razne postavodaje in šele potem pričakovati uspeh, za katerega se bojuje organizirano delavstvo.

Med to časopisje spada tudi tukajšnji Cenetov abecednik, ki vse prebavi kar mu kdo servira, samo da so polne kolone. Pred seboj imam Cenetov abecednik št. 100 in čitam njegovo izobraževalno štivo. Med drugo staro šaro narodnega ponosa čitam dopis pod podpisom J. P. Urednik mora biti ponosen na tega dopisnika, ker mu nad glavo vihiti smrdljivo narodno golod iz 13. stoletja. Morala bi oba vedeti, da sta delavca in oba v kapitalistični sužnosti, in da jih ne bo nikdo drugi odrešil neko delavska stranka sama, in prav lepo bi bilo od njiju, ako bi tudi ona dva zavzela našo pot.

Dalje čitam v isti številki, da je v Milwaukee nekoliko vročkovnih slovenskih socialistov, ki se vtikajo v veraka prepričanja. To izjavo potrjuje rojakinja M. V. Najprej pohvali primarne volitve, v drugič mahne po "vročkovnih" socialistih in tretjič pa vse skupaj povabi na veselico. Ker je tako nepremišljeno udarila po "vročkovnih" socialistih, je gotovo imela v mislih tudi mene, ampak jaz ji odpustim, ker vem, da ne ve kam spada. Vsed tega jo uljudno vabim, da pristopi v naš klub, da bo spoznala socializem, svoj razred in slovenske "vročkovne" socialiste. —Louis Ambrozich.

Pueblsko hvalisanje!

Pueblo, Colo. — "Depresija je v deželi!" To je krik vsakega posameznika naše velike Unije. Sem pa tam mi pride v roko kakšna številka Amerikanskega Slovence.

Poglejmo samo te dopise v A. S. Po njih sodeč moramo priti do prepričanja, da v našem blaženem "burgu" ni nobene depresije. Je. Dopis sledi dopisu; ko se eden neha, se drugi začne in to vsi iz Puebla. Kaj se vidi v njih? Po večini nič drugega kot kdaj je bila tega ali onega "surprise partija." Par babnic se zbere, stisne glave skupaj, povabijo še en par drugih in evo jih: "Birthday-kejk", potice, krofi, šunke, z vsemi nebeškimi sladkostmi obložene letijo skupaj kot pričarana z Aladinovo svetilko. In to v naši stradalajoči Ameriki! "Presents", katerih je cel kup, da ubogi presenečenec premišlja tri dni, kam bi jih pospravil, da bi mu ne delali napote v temnem domu, ni vredno, da bi omenjal, pač pa se ne sme prezreti kapljice, katere pomaga, da vse te dobrote lažje "doli zlezejo", da se "suprajzarji" ne zaduše od preobilice jedil.

Ubogi proletarec, kot n. pr. jaz, ni deležen tega nektarja in ambrozije drugače, kot da cedi aline, ko prebira dopise v omejenem listu in se naslaja ob brezkončni hvali onih oseb, naštetih posamezno, katere so vse to skupaj zneale.

Rad bi osebno poznal urednika omenjenega lista, ki se mu ne zdi škoda papirja za puebske kolebocije, kako je ta ali ona zbolela, ko je bila "suprajzana," kako se je debela babnica prevrnila po ledu in za zabelo pošiljala v vsakem dopisu pozdrave temu, pozdrave onemu, zdaj tukaj in po vrsti vsem stricem in tetam onkraj luže. V dotičnih dopisih se večno opominja clevelandskega Grdino, da nas pride obiskat in prinese pokazati "puebske" (Dolje na 2. strani.)

Skupno delo za skupne cilje

Ena glavnih nalog slehnega organizacijskega dela med ženami je opredelitev in utemeljitev te ekskluzivno ženske delavnosti napram možu. Navadno in za splošne pojme potezamo strogo črto med dvema frontama, moško in žensko, kot bi ti dve resnično tako obstojali in si napovedali borbo na življenje in smrt. Če si predložimo vse osnove, na katerih je zrastle gibanje, da niso prav nič drugačne od onih osnov, na katerih je zrastle gibanje moških mas, od misli o vrednosti slehnega človeškega življenja, njegove dragocennosti in pravice za čim popolnejšo telesno in duhovno rast. Takoj, ko se je žena zavedla te resnice, je nujno morala pričeti razmišljati o svojem družabnem položaju in priti do prepričanja, da ji družba, v kateri živi, ne nudi in ne more nuditi možnosti takega življenja, ki bi njeno človečnost v polni meri moglo zadovoljiti. Zato je pričela organizirati proti družabnemu ustroju in redu, ki jo je s frazami o braniteljici rodu neusmiljeno pritisnil v kot ob stran. Smela je delati in ne prejemati plačila, roditi otroke in ne odločati o njihovi usodi, vsem njenim sposobnostim je bil odkazan en sam, "ženski" delokrog. Če je nje silnejša natura prodrla preko tega okvirja, je bila za družbo hetera, žena drugega reda.

Organiziran nastop žena je povzročil, da so se temelji družbe zamajali; družba je reagirala in vrgla v svet troje gesel: o ženskosti, materinstvu in nesposobnosti žene za druge pose.

Pomagala si je še z ironiziranjem in dovptom. Ker je bila v premoči, je navidezno uspešna. Žene pa so se zavedale, da so še tisoč mož, ki so zapostavljeni kot one, ki tudi niso "izbrani in sposobni" za boljše človeško življenje. Ti so gibanje žene razumeli, ker je bilo ne sorodno z njihovimi stremiljenji, ampak, ker se je krilo z njimi. Kjerkoli se danes žene organizirajo, povsed je njih gibanje sorodno z delom mož, ki se bore za pravice slehnega poedinca. Če pa ustanovljajo organizacije, ki niso izključno socialnega značaja, ki se ne tijejo družabnega reda samega, spravljajo v javnost le zmedo in nejasnost v pojmih in škodujejo ženskemu gibanju v bistvu. Edinole prijateljski klubi so v bistvu še možni. Če pa žene ustanovljajo razne ženske umetnostne (slikarske, pisateljske itd.) in pa če bi ustanovljale take znanstvene organizacije, bi s tem dokazale, da problema v bistvu ne razumejo. Znanost je ena, pravtako je umetnost samo ena, in ne ženska, ne moška. Tukaj velja le eno: biti cel človek in se uveljaviti z vrednostjo svojega dela.

Gibanje žena je torej in more biti le izključno gibanje za dosego novega družabnega reda v družbi, v celoti z ozirom na poedinca pa delo za duhovno in telesno čim popolnejšega človeka. Žensko gibanje torej ni gibanje žene protimožu, temveč skupno delo za skupne cilje, za boljše in srečnejše življenje družbe in posameznikov. —Ženski list.

Ako je mož brez dela

Če se možu zgodi nesreča, da izgubi službo, je dosti manj odločen kakor ženska. Izgubi voljo in potrpljenje, ljubezen in požrtvovalnost. Ženska prejoča: svoj prvi strah, potem pa si obriše solze in vpraša: Kaj pa zdaj? Ljubezen ženske do dela je vselej požrtvovalnejša od moške in zraste v časih bede do pravega junatstva. O tem bomo v sedanjih hudih časih malone vsak teden v časopisih.

Družini, kjer ni dela, ostaneta dve poti: pot pritrgovanja in novega dela. Ti je treba po obeh.

Žena lahko dosti bolj zmanjša svoje potrebe kakor mož. Saj živi od kruha in kave, medtem ko mož ne more pustiti cigarete in gostilne. Mož, ki je brez dela, navadno lenari. Za ženo pa ni brezposelnosti, zanjo so le večje ali manjše možnosti zaslužka.

Brez dela ne ostane nikdar. kajti v gospodinjstvu in materinstvu mož ne more z njo tekmuovati. Rajši pohaja po cestah ali pa stoji mirno in ure ob oknu, ko da bi vzel metlo ali ometlo v roko. Žena nima nikdar časa, da bi stala; zanjo je zmeraj dosti dela, le da se izpremeni področje njenega delovanja iz pisarne v kuhinjo, iz delavnice v drvarnico, iz domačega gospodinjstva v tuje. Zanimivo bi bilo dognati, koliko gospodinjstev vzdržuje za časa brezposelnosti ženska in koliko mož.

Malo pomaga, če žena toži o slabih časih. To naj ostane možu. Ženske so ginejše, odločnejše, morda tudi — v svojo lastno škodo — skromnejše in ponižnejše. Končno jim ostane domače gospodinjstvo.

Delitev v možko in žensko delo bi moralo ob takih časih izginiti in mož bi moral prav tako kakor ženska prijeti za delo tam, kjer se mu ponuja. Večja sramota je izrabljati ženo, kakor pa opravljati njeno delo.

Metla in ometlo, lonec in krtača niso znak "copatarja," temveč poštenega, razumnega moža, ki noče, da bi ga žena vzdrževala.

(Zn. ted.)

Ali naj se zanima dandanes žena za politiko?

Da! — Dandanes je celo "dolžnost" vsake žene, da se briga za politiko, ki posega najboljše čuti in v vsako gospodinjstvo. — Politika — ne gospodinja — sestavlja dandanes priredilni jedilni list; politika — ne mati — reže danes proletarski deci kruh; politika — ne mati — zabranjuje otroku toplo obleko, trdno obutev; politika — ne žena — podi moža iz pustega doma, ki ga ne ogreva topla peč in ne razsvetljeje prijazna luč.

Zato se mora dandanes vsaka žena početi s političnimi vprašanji. Stiska raste in raste in osvaja družabne plasti druge za drugo, vedno večje in še ni sledu o preobratu in ne vstati pota k izboljšanju.

Filmska igralka, Adolph Menjou in soproga, sta se vrnila iz Evrope in seboj sta privlekla poleg drugih reči tudi čredo mladih čuckov, s katerimi se zdaj bahata.

Vesti iz Jugoslavije

(Glavna poročila iz Jugoslavije.)

Ljubljana, 29. marca 1932.

Zena Amerikanka zadušila novorojenčka

Pred tremi leti je odšel v Ameriko po boljši kos kruha posestnik Mikloš Ožvald iz Murske Sobote oz. njene okolice. Na svojem majhnem posestvu je pustil ženo in taščo. Ko pa je Amerikane v Ameriki delal in skušal varčevati, da bi poslal kaj denarja domov ali pa da bi ga prinesel čez nekaj let domov, se je doma žena zamažala upirala in izogibala vsakega Janeza iz Cepincev, ki je lažil za njo in jo hotel imeti zase. Dobilo jo je — in Amerikanka žena je zanosila. Mati jo je karala, a Marija je tajila. Govorili so tudi sosedje, Marija pa je tajila. V začetku tega leta pa se je nenadoma vrnil iz Amerike Marijin mož. Žena je prestrašena skrivala svoje stanje, kolikor je mogla. A sosedje so prinesli tudi možu na uho novico, ki je pa mož ni mogel in moral verjeti. Pred nekaj dnevi pa je žena zvečer rodila otroka. Bala se je, da bi otrokovi jok na glasu mož v sosedni sobi, pa je otroka zadušila ter ga pokopala pri studencu. Ljudje pa opazijo vse, nič jim ne uide. In opazili so tudi pri Mariji izpremembo. Povedali so otročnikom, ki so Marijo poklicali k zaslišanju in Marija je kmalu priznala. Pokazala je mesto, kjer je otrok pokopan. Izkopali so trupelce in obdukcija je dokazala, da je bil otrok živ rojen, da pa ga je mati zadušila s tem, da mu je tlačila v grlo papir in ga davila.

Demisije na beograjski univerzi

Na beograjski univerzi že nekaj časa ni nikake stalnosti v poučevanju in vodstvu. Že nekajkrat so se menjali rektorji, danes (29. marca) pa poročila dnevni tisk uradno poročila, da sta rektor in protektor beograjske univerze demisionirala in da je profesorski zbor demisiji sprejel. Zakaj te stalne izpremembe v rektoratu beograjske univerze, tega ne poročajo. Ljudje si morajo misliti ali izmišljavati svoje komentarje k temu. Da pa tako menjavanje vodstva tako visokih zavodov ni dobro, je jasno, pa naj že demisionirajo rektorji in protektorji po svojem preudarku ali na pritisk.

Redukcije v Slovenjgradu

Tovarna usnja podjetnika Potočnika v Slovenjgradu je že trikrat v zadnjem letu skrepila obrate ter odpuščala delavce. Pred velikonočnimi prazniki je odpuščala od ostalih 20 delavcev še 14, tako da je ostalo v službi le še 6 delavcev.

Parna žaga Franceta Marčiča

Tudi že stoji od novega leta. Poprej je bilo zaposlenih na njej nad 10 delavcev. Tovarna meril sicer še dela, a v zmanjšanem obsegu in od 100 delavcev jih je odpuščala 70, dela jih pa krog 30. Lesna industrija Triglav je tudi nehala z delom ter zadnjih svojih 5 delavcev vrnila na cesto. Tovarna kos sicer še dela, a podjetje pravi, da bo mogoče po praznikih moralo prenehati z delom.

Umrli so

V zdravilišču Lassnitzhoehe pri Gradcu v Avstriji je umrl ljubljanski veletrgovec in član mnogih trgovskih družb, zavodov, tovarnar in posestnik Ivan Jelacini starejši. Po rodu je bil iz Senožec na Krasu, kjer je bil rojen 1866, za trgovca se je učil v Trstu, v Ljubljani pa je ustanovil trgovino ter neprestano širil svoje obrate. Ustanavljal je razna podjetja, sodeloval v trgovskem gibanju, itd. Bil je eden glavnih predstavnikov ljubljanskega gospodarskega življenja. — V ljubljanski bolnici je umrl Ivan Tavcar, upokojeni revident državnih železnic. Na Taboru je umrla zasebnica Barbara Cermeljova, v Radomlju je umrla 65-letna Franciška Škerjančeva, v Sevnici Cecilija Verličeva, posestnica.

Smrtna nesreča pri streljanju

Ob velikonočnih cerkvenih ceremonijah je navada na deželi, da streljajo s topi in možnarji, da je efekt cerkvenih parad tem silnejši. To streljanje pa pogosto zahteva žrtve.

Tako je pri Celju v Mali Reki šel za procesijo tudi 19-letni Jože Ahac. Domaši fantje so streljali z možnarji. Ahac je bil radoveden, kako je to s streljanjem, pa

je šel gledat. Nato pa je še sam stopil k možnarju, ga nabil in sprožil. Fant pa ni znal pravilno nabijati možnar, pa je možnar raznesel in ves naboj planil Ahacu v obraz. Vso glavo mu je razbilo in nezvestnega so ga naglo prepeljali v ljubljansko bolnico. Kljub skrbni negi zdravnikov je Ahac naslednjega dne v bolnici podlegel.

Tudi v mariborsko bolnico so prepeljali dva ranjenca, ki sta dobila težke poškodbe pri streljanju ob procesiji. V Konjski vasi pri Konjicah se je fantom dobila težka poškodba in v posestnikov sin Stane Skrbinek in neki njegov tovariš sta dobila težke poškodbe. Niso pa smrtno nevarne in bosta okrevala.

Sneg in vihar v Hrvatskem Primorju

Po Liki, koder vodi glavna proga do Jadranskega morja, razsaja vihar in sneg še vedno naletava. Liška proga (Zagreb-Split) je na mnogih mestih zametena več metrov visoko s snegom. Promet na tej progi je prekinjen in krog 600 delavcev čisti progo. Dalmatinski hotelirji tarnajo, ker bo običajni velikonočni dotok tujcev na Jadran letos zelo slab, ker ni dobrih vezi.

Med tem pa je v Sloveniji lepo pomladno vreme, sneg je skoraj izginil, solnce toplo sije in v vse kaže, da se ni bati nove zime.

V Ljubljani je umrla Reza Fischer, v Podgori pri St. Vidu nad Ljubljano Anica Dolenc.

Nekaj praktičnega je iznašla naša Poštna hranilnica. Izdala je nove polončice, ki imajo tudi prostor za opomine dolžnikom. Trgovci bodo lahko pošiljali te polončice svojim dolžnikom in bodo kar na položnici izpolnili že natisnjeno terjatev. Ker ima vsak veletrgovec mnogo dolžnikov, je ta novi obrazec polončice res nekaj praktičnega. Če bodo tiskani opomini kaj zalegli, je pa seveda drugo vprašanje.

Požigalec v Poljskavi

V Gornji in Spodnji Poljskavi imajo od novega leta stalno požare. Požigalec pismeno napove nov požig in res, čez nekaj dni kaka hiša zgori. Tako je zagorelo v ponedeljek 21. t. m. gospodarsko poslopje Kokaljevega mlina v Lokah pri Gornji Poljskavi. Poslopje je pogorelo do tal. Tudi tega je zanetil požigalec. Od 1. do 21. marca je to že peti požig v tem kotu. Poleg požigalcev pa prihajajo semkaj še eksekutorji, brezposelni prosilci, prihajajo davčne polončice itd.

Požigalec je napovedal nove požare od Pragerskega do Gornje Poljskave.

PRIMORSKE NOVICE

Požar v trški ladjedelnici

Dne 19. t. m. je zvečer izbruhnil velik požar v Kozuličevi ladjedelnici v Trzinu, in sicer v oddelku za popraviljanje in barvanje železniških vagonov. Poslopje tega oddelka je pogorelo do tal. Požar se je širil z veliko naglico na sosedna poslopja in gasilci iz Trsta in iz Gorice so jedva ukrotili požar. Poleg omenjenega poslopja je zgorel tudi ves tovarniški material ter 2 železniških vagonov, ki so bili izgotovljeni. Škode je za 2 milijona lir. Kako je požar nastal, ne vedo.

Zaradi požara. — V zaporih na Reki se nahaja posestnik Franc Lovrenčič in mladenič Mi-

ha Celigoj iz Rupe pri Jelšanah. Čakata na razpravo. Česa ju dolži? Krivega pričevanja in o-pravljanja milčnikov. Lovrenčiču je namreč nekdo zažgal stanovanjsko hišo, Celigoj pa je sklical ljudi, da so požar pogasili. Celigoj in Lovrenčič sta pri mileničnem poveljstvu na Reki obdržala domače milčnike kot požigalce. In zaradi tega slabega govornjenja so ju zaprli in ju bodo sodili.

Fašistična muzika. — V Sent Petru na Krasu imajo glasbe ljubčega fašista, policaja. V Trzinu se je naučil igrati na rogo. Ko je prišel v Sent Peter, je hotel pokazati svoje umetnost ter je z dovoljenjem občinskih predstojnikov zbral kakih 18 šolarjev, slovenskih fantov, ki jih učil na rogo. Učijo se razne fašistične pesmi in himne. Ne himne ne težavni rogo ni fantičem po volji, pa jih zato ta policaj kaj pogosto pretepa. Stariši so se pritoževali in zato so jim naložili globo.

Umrli je v Srniku pri Ledinah Janez Vehar, tren posestnik, na Vrtniku nad Idrijo je umrl posestnik Janez Mlakar za jetiko, v Idriji babica Marija Pečirar.

Kmetove težave. — V idrijski okolici posebno je položaj naših kmetov težak. Poročali smo že o tem, kako slabo života-rjo kmetje na Primorskem, kako neusmiljeno jim nalagajo davke, da jih apravijo čim več prej na boben ter da potem posestva prodajo italijanskim priseljencem. Tako hočejo politič-jančiti Primorje. Samo v febru-ruju je bilo pred goriškim sodiščem na prodaj krog 80 pose-stev, ki pa jih niso mogli prodati, ker ni kupcev. Zdjaj bodo fašistične oblasti poklicale Italijane z juga. Z davki in globa-mi odirajo naše kmete v Pri-morju pri vsaki priložnosti. Za-kol prasičev je treba prijavljati, ker je treba za vsak zakol plačati davek. Mnogo slovenskih kmetov tega ni storilo, da bi se izognili davkom. A oblasti so po denuncijantih zvedele za to in naložile kmetom globo od 100 do 700 lir. — Cene živini se giblje-jo od 2.50 lir (za teleta) do 3.80 (za prašiče).

Zegen in Mussolini, fašizem in cerkev — to sta stara znanca in zaveznika. Brez žegna katoliških svečnikov ne mine nobena fašistična zadeva. V Dutov-ljah so n. pr. vsadili v zemljo drevo v spomin na umrlega Ar-nalda Mussolinija, brata fašis-tičnega diktatorja. Duhovnik, profesor Sonz, je drevo brž po-žegnal. (Za njim utegne priti kakšna štirinošča žival s podob-no namero.) Če bi kje vsadili drevo v spomin na vse tiste, ki jih je fašizem pobil po mestih in ječah, bi duhovnikov najbrž ne bilo zraven.

Zločin. — Na Gorjanskem na Krasu se je dogodil težak zločin. Posestnika Ivana Coljo in njegovo ženo Olga so našli pred hišo v mlaki krvi. Colja je imel težko rano na glavi, njegova žena pa je bila pobita po vsem telesu. Poklicali so takoj zdravni-ka, ki je dal oba prepeljati v go-riško bolnico. Žena se je kmalu zavedla in je njeno stanje po-voljno, mož pa utegne poškodbi podležti. Dejanja sumijo 29-let-nega Franceta Kovačiča z Gor-janskega. Vzrok: družinske raz-mere.

Ker je širil slovenske knjige. — Organist v Burmu Karl Mar-tinčič je bil lani obsojen na tri mesece ječe, ker je raznašal knji-ge Mohorjeve družbe. Ko je ka-zen prestal, ga je konfinacijska komisija obsodila in poslala za pet let na Liparske otoke.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 2. strani.)

čerje. Pridi, pridi torej, odreše-nik Grdina, in ustrezni goreči želi naših ženit! Da ni v Pueblu depresije, pomenijo tudi prireditve, plesi "maškare" v obliki go-renjske in ribniške "ohceci", ka-tere predstavljajo moški in žen-ske pri popolnoma zdravi pa-meti.

Društvo "Prešeren" je uprizo-rilo v nedeljo 3. aprila igro s pe-tjem "Divji lovec." Ne bom kri-tiziral igralcev, ker nisem večak v tem; zdi se mi, da je bila igra dobra, zlasti petje, brez po-manjkljivosti pa itak ni nikjer. Po mojem mnenju skazi tako prireditev tudi govornik, kate-rega si zbere društvo, ker mesto, da bi povedal občinstvu, katero je udeležilo v obilnem številu, kaj poudčenega in koristnega, pa začne v vzvišenih besedah nakla-dati hvalo in pretirano slavo zdaj enemu, zdaj drugemu "would be leaderju" naroda na grbo, da si uboga žrtev nehotne začne do-mišljati, da je res nekaj "člo-večarja in pol." Pri prvi priliki si šteje žrtve v dolžnost, da hvalo vrne v polni meri in še pridene nekaj iz hvaležnosti. In tako se hvalisanje in namišljena slava predeva z enih pleč na druga, da je s tem postala v gotovem kro-gu v naši naselbinah že nekaka e-pidemija.

Vsebinska ostalega govora je na-redila utis, da je človek na ka-kem cerkvenem bazarju, ne pa na narodni prireditvi. Umestno tudi ni, hvaliti igro z odra; to se naj prepusti občinstvu.

Na 1. maja priredi društvo "O-rel" majsko veselico v svoji dvo-rani, na 15. maja pa tukajšnji dram. klub "Zora" igro (katere imena pa, žal, ne vem) v Jože-fovi dvorani.

Torej depresije v naši obljub-ljeni pueblski deželi ni, čeprav v mojih žepih ni drugega kot-luknje. — Opazovalec.

O tem in onem

Cleveland, O. — John Kast-revec, član društva št. 536 SNPJ iz Powhatan Pointa, Ohio, piše, da so šli ondodni premogarni na štrajk 1. aprila. Njih namen je: reorganizirati UMW in jo očisti-ti korupcije.

Tako se govori in tako sem re-kel tudi jaz. Vsaka unija je do-bra in je ni treba razbijati. Če so voditelji korumpirani, pa ven z njimi iz organizacije. Če ne mo-rete danes, skušajte jutri ali po-jutritanjem, ker z delom se vse doseže.

Ta je pa lepa! Nobeden član socialističnih klubov ni član so-cialistične stranke, to je: druge internacionale v tej deželi, to za-to, ker Slovenci so v stranki le kot pritliklani, brez pravice (?) staviti predloge ali glasovati o njih. Tako piše dopisnik iz Glean-sona, Wis.

Podpiram predlog dopisnika iz Johnstowna, Pa., ki mu svetuje, naj prime za plug, ker on niti toliko ne ve, da smo Slovenci le sekcija socialistične stranke in da dobivamo naše plačline znam-ke direktno od stranke, na kate-rih je napis "Socialist Party, Workers of the World, Unite!" in da pošiljamo delegate na vse konference in kongrese, ki jih obdržuje Socialist Party of Ame-rica, ter da je tudi Slovenec iz-voljen v Clevelandu za narodno zborovanje v Milwaukeeju, kjer bodo nominirali kandidata za predsednika. To bo 21. maja. Ne-kje bo nekaj narobe, in to goto-vo v Gleansonu, Wis.

Na seji društva "V boj" št. 53 se je Trinastič zopet oglašil. Bile so pikce ... potem pa pri-

lagamo ... \$\$\$\$. Priložili pa smo samo Toneta in Jerneja. To je dovolj.

"Trotzky is sick, but govern-ments are deaf to his plea," pravi naš "P. D." v ponedeljek. Da, pa tudi komunisti so gluhi in no-čejo slišati bolnika. Čudno, da se nad milijon komunistov boji sa-mo enega bolnega nasprotnika, da si je toliko zaslužil, da bi bil vsaj doma, ko je bolan. Da bi kaj takega storili socialisti, to bi bilo vika in krika bu-u-u-u! Kje je tisti protest od reformi-ranega Trinastiča?

Kadar si enkrat vržen ali za-pustiti III. internacionalo in vo-liš magarca ali slona, potem pri-dej v reformatorij s tem, da or-ganiziraš "jugoslovansko protek-cijo tujezemskih delavcev." Pro-tekcijskih jih a tem, da delaš pikce ... in kolektaš — \$\$\$\$. In ko na-kolektaš dovolj, potem boš po-novno sprejet v III. To je vse. To je "third degree."

Mnogo dopisnikov pohvali, da je Prosveta dober list. Mi to ve-mo, zato smo volili socialisti, da ga urejuje. No, tak za koga so pa že komunisti volili? Pomagaj mi no povedati! O, da, za komu-nista Andreja. Don't make me laugh!

V SDD na sejo 32nd branch SP so naši mladi fantje pripe-ljali tudi par mladih komunistov, da bodo malo debatirali. "Po-glejte!" so rekli, "vašega Hill-quita, ki je prevzel zastopstvo Vacuum Oil kompanije ruških caristov, da tož ruskio delavsko vlado." "Res je prevzel," je re-kel Max Wahl od YPSL. "Ampak ko so člani socialistične stranke nastopili proti Hillquitu, je on odstopil zastopstvo. In zastop-stvo pa je prevzel komunist! Zakaj?" je vprašal Max. "Da, to je res," so rekli zagovorniki ko-munizma. "Storili pa je to zato, da pomaga naši stvari." Aha, to je pa razlika!

Cleveland Journal, angleški list, ki ga izdaja Enakopravnost, da izobraziti tukaj rojeno mladino, je nekoč priredil program v po-moč brezposelnim. Poročali so tudi, da je bilo precej dobička od prireditve. Potem pa je priredila ravno tak program Ameriška Do-movina, tudi za brezposelne. Po-važila je na priredbo samega žu-pana Millerja. Ker je izgovoril tudi slovenski besedi "Dragi bra-terje," je očaral naš narod, da bo še volil demokratski simbol — magarca, ker narod hoče nekaj, da riga. Menda so pisali, da so dobili čistega \$1,400 za brezpo-selne.

V soboto 9. aprila sem vam o-pisal, kako živijo naši rojaki in tudi drugi brezposelni na mest-nem smetišču, ob obali jezera Erie. In pomisle, delavci, to je ko-maj pol milje oddaljeno od ome-njenih dveh listov. Pa mislite, da so skušali komu pomagati, ki živi na mestnem smetišču? Kaj še, oni niti ne vedo, da kaj take-ga ekalistira v njih bližini. Ti u-redniki ne žive v isti okolici, ampak v boljšem kraju. Ko sem pi-sal lani proti njihovega berače-nju za brezposelne, so se ti ljud-je zgrazali nad surovino kot sem jaz!

Seve, aristokracija je privla-čna in ljudstvo poseja njih "brez-poselne programe." Če mi kaj priredimo, jih ni. Ampak na tak način se ne rešuje brezposelno-sti, pač pa pospešuje. Kadar pa delujemo za starostno pokojnino in brezposelnostno zavarovanje, takrat nas pozabijo posetiti. Tu-di naši lani ne pišejo o tem, ker Amerikanci ne marajo "dole." Morebiti bo pa potem dobro, če bo Smith izvoljen. Je pa eden

človek v Clevelandu, ki ga zani-majo ti brezposelni v džungli, in jim večkrat nese klobas, hleb kruha in tudi obleko. To je naš u-metnik — slikar Harvey Perušek, ki si zana ustvariti sliko trpljenja delavca.

Proslava 1. maja bo v Clevel-landu v SDD, St. Clair st., popo-dne in zvečer. Govoril bo Joseph Shartz, socialistični kandidat za guvernerja. — Frank Barbič.

Priredba SD

Milwaukee, Wis. — Milwaukee je postajamo čedalje bolj e-nergični in aktivni pri delih na društvenem in kulturnem polju. Časa imamo zdaj tudi za to do-vojl. Prirejamo vsakovrstne prireditve, pri katerih se nič ne-pozna da smo v krizi, vsaj če so-dimo po številu udeležencev. Vsakdo pospravi skupaj zadnje cente, da plača vstopnino, da sli-šati petje in vidi igro, kar je se-veda že od nekdaj krona vseh naših prireditev. Da, nadvse ljubimo pri nas dramatične pri-reditve. Saj to se vidi najbolj v tem, da danes hoče že prav vsako društvo nekaj postaviti na oder. Dobro se zavedajo, da naše ljudstvo polaga največ va-žnosti igram. Zato smo jih pa tu-di v letošnji sezoni imeli pre-cejšnje število.

Sedaj, ko se že nagiba igral-ska sezona h koncu, pa bodo še enkrat imeli tukajšnji Slovenci priliko za "likof" — slišati in videti "Tri vaške svetnike", igro, ki je zadnje čase tako za-slovela v starem kraju kot tukaj v Ameriki. Na prireditvi org. Slov. dom se bo uprizorila. Ta organizacija se vedno pobriga, da ob koncu pripravi vedno ne-kaj novega, dobrega in posebne-ga. Letos smo imeli še posebno srečo v tem, tako v izbori igre, ki je najprimernejša za te čase, kakor tudi v pridobitvi najbolj-ših igralških model. Igro upri-zorijo dramski in pevski zbor Slov. doma, kateri je s velikan-skim uspehom spravil na oder v lanskem decembru "Miklovo Za-lo". Po dolgem presledku bomo v tej igri soper enkrat našli na-še stare unance, prvovrstne igralce, v skupnem nastopu: John Shartz, John Bismarka, Joe Matoha, pa tudi vse ostalo igralsko osebje v "Treh vaških svetnikih" ne zaostaja za prvi-mi. Ti so: Joe Gorenšek, Joe Levstik, Frank Kokole, Math Pugel. Zenske vloge pa so v ale-dejih dobrih rokah: Amalija Hojnik, Annie Ivančič, Cena Hrovatin, Anna Potočar, Jose-phine Jaklič in Marion Demar.

S to igro igrano po teh mo-čeh, upamo, da bomo zadovoljili našo že dokaj razvijeno publi-ko.

Prireditve, na kateri se upri-zorijo "Trije vaški svetniki", se vrši v nedeljo 24. aprila v S. S. Turn dvorani.

Pa ne samo to, da bo izborna igra, ampak tudi na popoldan-skem programu bodo take točke, da se izplača vsakomur, da jih pride pogledat. Vsi trije naši pevski zbori so se odzvali za so-delovanje: Naprej, Planinska Roža in dramski in pevski zbor Slov. doma. Rezervirajte dan 24. aprila za svojo zabavo in užitek prve vrste. Povejte o tej prireditvi tudi svojim prijateljem.

Dolinar S.D.

Prireditve šole SND

Cleveland, O. — Navada je, odkar obstoji Slov. mladinska šola SND, da njeni učenci upri-zorijo igre; eno spomadi in eno na bošni večer. Tako bo tudi letos. In sicer, v nedeljo 24. aprila bodo uprizorili dve igri, po imenu "Pot do srca", katero uprizori odrasli oddelek, in "Kaznovana ničemerost", ka-tero uprizorijo otroci Slov. mlad. šole.

Sola se vzdržuje sama, SND nima z njo nobenih direktnih stroškov, edino za prireditve da brezplačno dvorano. Dosedaj so preostanki prireditev in izredni prispevki zadostovali in pokri-vali vse obilgacije, ki so v zvezi s to šolo, kar gre za sluzga občinstvu, ki je v velikem številu po-setilo prireditve šole. Upamo, da to naklonjenost obdrži in posetite prihodno prireditve v velikem številu. Pričetek ob 7. zvečer.

Kakor je že občinstvu znano, imamo tudi drugo šolo, pod po-kroviteljstvom Slov. nar. doma. To je umetniška šola, katero poučuje naš dobro znani slikar

— umetnik G. H. Perušek. Za to šolo vlada veliko zanimanje, in to ne samo med Slovenci, pač pa tudi med drugimi narodi. Od kar se je ustanovila, in to pred kratkim časom, je pridobila slovenskemu narodu že veliko priznanja.

Najbolj razširjeni angleški časopis v Clevelandu je prinesel v svoji nedeljski izdaji sliko te šole. List, ki je prinesel sliko te šole, ima nedeljsko cirkulacijo nad pol milijona. Obširni članek o šoli in umetniku Perušku je prinesel tudi Cleveland Press. Ker so pa s to šolo veliki stroški, posebno sedaj, ko vlada v deželi velika depresija, je več kot po-lovica učencev, katerih starši ne zmorejo plačevati šolnine, vse-je do umetnosti pa imajo. Pro-avetni odbor SND je sklenil pri-rediti plesno veselico v korist šole. Veselica se bo vršila v so-boto 7. maja. Da bo pa dana prilika širnemu občinstvu pose-titi to prireditev, je odbor dolo-čil samo 25c vstopnino. Ker gre za skupno koristno stvar, upa-mo, da ne bo naš apel zaman. Na veselo avdenje na prireditvah!

Za Prosvetni odbor SND,

Louis Zorko.

Vabilo na veselico

West Park, O. — V nedeljo 4. aprila priredi klub "Danika" ve-selico za JDND. Pev. odsek Da-nice bo tudi sodeloval. Ta zbor je še mlad. Ker je prebitek pri-redbe namenjen Narodnemu do-mu, uljudno vabilo vse rojake in rojakinje, da se udeležite v velikem številu. Na avdenje 24. aprila ob 7:15 zvečer v domu!

F. Mlakar.

RAZNE VESTI

Kardinal pokaral detroitskega duhovnika

Boston, Mass., 18. apr. — Kar-dinal O'Connell je v svojem več-rajšem govoru, v katerem je večkrat poudaril, da govori kot "katoliški državljani" in ne kot prelat, kritiziral rev. Charles E. Coughlina, poznane katoliškega duhovnika v Detroitu, ki go-vori vsako nedeljo v radio. Kar-dinal ni omenil imena, vendar je vsak razumel, koga ima v mi-slih.

"Radio predstavlja nov pro-blem," je rekel kardinal. "Tako imamo človeka v Michiganu, ki govori v radio vsako nedeljo. On govori vsemu svetu. Kakšno pravico ima do tega? Ako bi go-voril samo o verskih stvareh in katoliških resnicah in naukih, se mi na to ne bi oizirali. Toda katoliška cerkev je resna orga-nizacija. Ona ne pozna razredov in njeni nauki so za vse. Zato ne bi smeli nihče napadati bogat-inov, amesiti bankirjev in delati senzacionalnih opomb in obdol-žitev.

"Ti govori so-bili danes ustav-ljeni in jaz sem tega vesel, ker so že presegali vse meje."

Debata med Nearingom in zastopnikom nemških socialistov

New York. — Dne 19. aprila se bo vršila debata v Webster dvorani med Scott Nearingom in dr. S. Lipschitzom o taktiki nemških socialnih demokratov. Dr. Lipschitz je urednik nem-škega delavskega dnevnika Volkszeitung in ameriški poro-čevalec za socialistične časopise v Nemčiji. On bo zagovarjal stališče nemških socialdemokra-tov, Nearing pa stališče nemških komunistov. Debata se bo vršila pod avspicijo Federaliziranega tiska.

Preiskava položaja v Mandžuriji ustavljena

Peiping, 18. apr. — Oblak ko-majje Lige narodov, katera je nameravala preiskati situacijo v Mandžuriji, je bil nenadno od-gođen, ker je Japonska protesti-rala, da bi pri preiskavi sodelo-val dr. Wellington Koo, zastop-nik Kitajske in član komisije. Ja-ponce so zagrozili, da bo Koo are-tiran, kakor hitro pripe v Man-džurijo.

Petnajst palcev snega v Ver-montu

St. Albans, Vt. — Po državi Vermontu in severnem New Yorku je zadnje nedeljo zapadlo 15 do 20 palcev snega, ki je za-metel pota in paraliziral promet.

Narodni mladinski list, naj-boljši mesečnik za slovenske mladine

— 31. št. 1932

Kljub krizi so še vedno na dnevnem redu konjske dirke, ki jih privlačajo rakelirji. Dirka na sliki je bila pred kratkim v bližini San Franciska.

Igor Štep:

RDEČE NOČI

Postal je nekam razkačen, pogledal je znova na uro in vstal.

— Odi mi moram.

Tudi ona je vstala. Objela sta se.

— Zdravstvuj ljubica. In vrata svoje sobe pred vsakomur trdno zakleni.

— Pliš mi ...

Viktor je nji samo pokimal. Obrnil se je proti notranjosti.

— Halo, Tomaž! Avto! Samo deset minut je še do vlaka.

Viktor je samo poklical. Čakal ga ni. Toda Tomaž je klic dobro čul, se takoj odtrgal od svoje družbe in odpeljal Fabijana na kolodvorsko postajo.

Metka je ostala sama vsaj pol minute. Na njeno obličje je priplavala skrb, iz ust pa je dahnila teža skrivne bolečine.

— Ah, kdaj mu povem? Kaj mi poreče? Kaj stori?

Bila je noseča.

III.

V sobo se je vrnila Marica in za njo tudi Janko. Oba sta se vedla nekoliko nerodno napram Metki. Zlasti Janku ni bilo všeč Metkino zdržanje, ki je očitovalo precej ponosa in mnogo ošabnosti.

Marica ji je hladno povedala:

— Gornja soba je zakurjena.

— Dobro.

Metka je hotela stran, toda Janko jo je zadržal.

— Metka, postoj nekoliko.

— Kaj bi rad?

Njeno vprašanje ni bilo prav nič domače.

Janko je vzlic temu razložil svoje misli.

— Zabavne družbe. Zima je, zebe nas, pa si mislim, da dobim dobro besedo v zameno za skrito solnce. Tu ostani, saj te ne zatožimo. — Čaja, Marica!

Marica je šla ponj, Metka pa je zavrnila Jankovo priporočilo.

— Ne morem.

Toda nekaj časa je še ostala. Janko je ta čas iskoristil in ji nasul svojih misli.

— S čudnimi mazili te mažejo. Kaj te je povadnilo nad nas? Saj še nisi Pleguševa gospa. Ej, do tega je desetkrat tako daleč, kakor do moje smrti.

Metko je prevzela prava ujezanost.

— Kaj te briga! Čemu hliniš prijaznost in me laži?

— Počasi, ljubica. Če boš prevzvišena, lahko veliko škodo utrpíš.

— Tak okostnjak mi bo grozil?!

— Kar pojdi! Za kazen ti ničesar ne povem.

Janko je imel prav za prav pošten namen razodeti Mirkov prihod in jo opozoriti nanj, ker ga je pa preveč užalila in nahrulila z okostnjakom, ji je zamočal važno novico.

Toda ona se mu je pomljuje nasmešnila in med odhajanjem rekla:

— Ker nič nimam.

Metka je ponosno odšla. Srečala se je z natakario, ki je prinesla Janku čaja in ostala pri njem. Janko je pokazal za odšlo Metko in Marici razjasnil:

— Glavo stavim, da o Mirku nič ne slutiti. Ne bila bi tako ohola. Načuvam ga, načuvam.

Prevzela ga je jeza in kašelj, močan kašelj ga je znova napadel. Ko je napad ponehal, si je dejal:

— Eh, pomladi mi odzvojni, če pojde to pot naprej.

— Sedel je k mizi in pil.

IV.

Tudi Marica je sedla. Njegovo kašljanje jo je vznemirilo, še bolj pa besede, ki jih je radi Mirka izrekel. Zato je vlijudno zaprosila:

— Janko, ne ščuvaj Mirka.

— Od kdaj gojiš takšno usmiljenje zanj?

Kdo ve, zakaj prihaja!

— Po sebi sodim, da je le radi nje prišel. Močnega nagnenja si ni v nekaj mesecih iztrgal.

— Je tudi tebe gnalo kam na tak način?

Marica se je v pripovedovanju trpeče razvnela.

— Težki spomini so mi spet živo pred očmi. V zimskem samevanju znova premišljam, kako sem storila s človekom, ki je zame in z mano trpel. Zgodaj, s petnajstim letom sem zahrepenela po njem, on me je pa komaj poznal. Dolgo sem se borila v sebi in z okolico. Mati je pripravljala druge, jaz sem zanj vse bolj gorela.

— A on? Je bil malik ali razumen fant?

— Dal mi je vso srečo, ki se dekletu more dati.

— Kaj hočeš več? Zakaj se pritožuješ?

— Bilo je tako malo lepih ur, a toliko neznoznega trpljenja. Med naju so legli dolgi kilometri, v težkih dneh ga nisem imela pri sebi, ni me krepil a pogumno besedo.

— Je pa kaj korajžnega napisal.

— Že, že, a sem bila prečudna. Plesal so me zybili. Tisti čas sem mislila, da imam vsebinsko svoje mladosti; pisala sem mu, da sem našla srečo, on je pa molčal.

— In še zdaj molči?

— Pred resničnim molkom se je pojavil. Dala sem mu novih nad, a sama nisem vedela, kaj se godi. Ko je hotel odločilne besede, je bil zavržen. Na kolenih sem ga imela in mislila, da ostane moj, da me z obupnimi pismi reši mlačevalnega demonstva. On je odšel strti, zlomljen. Njegovih pisem pa ni bilo. Moč in ponos sta ga prevzela, da še za moja ni našel besede.

— Kaj je sledilo?

— Prazno življenje. Plesal so le trenutno omamljali. Za nikogar nisem živela in vso težo ločitve sem do dna spoznala.

— Zdal pozabi. Spomini morajo v zaboji.

— Spoznanje novega trpljenja me je odredilo. V bolnici sem stregla bolnikom in videla, da je človeško trpljenje neizmerno. Od vseh zapuščeni, le bolečinam in smrti zapisani reveži so mi prišli v roke.

— Tu se pa a pijanimi nadležneži ukvarjaš. Velike sreče prav res nimam.

— V Ivanu sem našla pomirjenje, zdaj pa ne piše in mi vse stopa pred oči. Tudi on je mnogo trpel. Iskreno sva se izpovedala. Zanj bi zmogla vse, on je zbrisal grozo iz mene, on je dal poguma, a zdaj tudi on molči.

Marica se je toliko zamislila, da je postala duševno vsa odsotna. Janko jo je pustil na miru. Vstal je in kakor nalašč naletel na Andreja, ki je prav tedaj vstopil.

V.

Andrej je bil strojniško oblečen, odpravljen na delo.

Janko ga je premeril z začudenimi očmi.

— Glej ga, saj še ni jutro. Ti nimam nočne službe.

— V turbinah so nekaj polomili in moram nazaj. — Marica! Kozarec grenkega.

Andrej ni bil najslajnejše razpoložen. Nočno delo ga je spravljalo v slabo voljo. Bil je zmujen od dnevnih službe, zdaj je moral pa še v zamazane turbine, kjer ga je čakal samo napori in vrhu vsega še velika odgovornost.

Marica je tiho odšla po žganje, Janko se je pa vnovič začudil.

— Žganja si se lotil? Glej, da se v turbini na glavo ne postaviš.

(Dolje prihodnjaj.)

Domači pesniški izdelek

Chicago, Ill.—Pred več leti sem parkrat v Prosveti priobčil po nekaj pesmi našega gorenjskega poljudnega pesnika, Franca Vidmarja, po domače Patotnika.

Sledeče pesmi sem nedavno prejel od svoje matere, katero sem prosil, naj mi pošlje nekaj Patotnikovih pesmi. Poslala mi je bolj nedolžne, da bi se ne pohujšal, kajti nekatere Patotnikove pesmi so precej kosmate. Ako mi pride kdaj v roke njegova vsa zbirka, b m izdal knjigo v njegovem originalu, da bo čitatelj lahko užival pravo sol gorenjskega dialekta in primitivnih domačih izrazov, ki napravijo Patotnikove pesmi res zanimive. Vaak popravek slovnice in črkovanja poslabša izrazitost pesmi. Tako puritanško čisti pa tudi nismo, da bi nam par robatih izrazov na pravih mestih občutljivo škodovala.

Franc Vidmar ima svoj dom v Patotah pri Sv. Lenartu nad Skofjo Loko. Patotnik je hišno ime, in to ime se ga drži v javnosti. Pri trdem delu je rad odstopil in dal prostor drugim (kot je nas več takih iz svetolenarske fare), pri pljači in v gobedanju je pa izvrševal svoj

del z odliko, tako da so ga kmalu začeli vabiti "višji aloji" na svoje večerne sestanke, da jim je pel v zabavo najdirektnije izrazite pesnitve, za kar je bil dobro pogoščen in poleg tega je prejel tudi lep "bakšiš". Imel je lovsko pravico, in z lovom je največ časa porabil. Poleg tega je bil nekakšen mešetar za lesne trgovce, največ za Joška v Stari Loki. Godilo se mu je veliko bolje kot pa najbogatejšemu kmetu v naši fari. Mož je še krepak in poln energije, zato še vedno sklada nove pesmi na svoj način, katere pa so zanimive dovolj, da je povabilen peti jih na radio kot je razvidno iz ene tu priobčenih pesmi.

Torej, evo vam, zdaj Patotnik nastopi:

Po nedolžnem aretiran

Kako se Patotniku godi, ko v Ljubljani vlak zamudi? Vlak se na Gorenjsko leti, mene pa policaj drži!

V Ljubljani sem šel v gostilno pit, natakam me je mislil zvit. Natakam ni ni dal nazaj — Patotnika je pa vzel policaj.

Pristopil je policaj takoj, rekoč: "Ti morate s menoj, zato, ker niste nič plačali!" Na Rotovš me je gnal.

Gnal me je skoz Ljubljanski mest, premišljal sem: ta je pa fešt.

Zakaj policajem so me dal in nedolžnega me gnal?

Prignali so me v paražon. Vprašali so me: "Koliko imate kron?" En policaj me je prijel, drugi mi je pa dnarce vzel.

Sem pred sodbo stal zdaj, k Perlesu pa je šel policaj. Pravi: "Patotnik je saprt, prosil, pojte sanj govori."

Gospod Perles pride tudi. Ko me zagleda, se začudi. Pravi, da Patotnik ni lažnik. Potem me je izpustil velik sodnik.

Prej se mi je pa slab godil, ker me policaji so gonili. Ko bi ne bil Perles v Ljubljani, saprt bi bil še en dan.

Poprej so imeli čez me oblast, Perlesu pa gre vsa čast. Zdal je Patotnik brez skrbi, ker gospod Perles se živi.

Natakam kmal dobi poziv, da mora priti sam k sodni; zdaj ga bodo tam sodili, ker advokat želi plačati.

Kako so me šandari gnali

Ko jaz sem se odenu bil je nesrečen čas, šandari me je vklepu in gnov skoz Luško vas.

Mojo balo so vozili — mene šandari so vklepili; mojo balo so peljali, mene pa šandari gnali.

Pri Grohe v krmni pil smo vino, prišli so s krivicem tist fantin.

So rekli: "Iti moraš s nam!"

Kaj sem vodu čemu in kam.

Sem djav: "Imate li pravico od šupanstva našega?" Pokazov mi je na gveru špico, in pa ketno srebrno.

Tisto mi je okoli rok oviv, vseskih čeprav sem ženin biv. Nič nisem biv gor vzet, s njim sem mogu jet.

Gnal so me dol po dolin, čeprav sem Patotnikov sin. Gnal so me skoz Loko na grad, ker tam so me imeli rad.

Nevesta zvesta pride za menoj, pravi: "Prejubi, ženin moj! Kaj bo, ker so te zaprli sdeji; kako bo očet ali napreji?"

Drugi dan bi mogu jet h porok, zaprt sem biv na gradu v Lok. Že lahko biv bi poročen, pa še nisem biv izpuščen.

Od Selških podružnic

V Selcih sv. Peter ima osem cerkva: Sv. Miklavj je za veter, na griču doma.

Na gorah, na vodah je velik pomočnik. Sv. Tomaša pa dal je Peter na Ljubnik.

Dal sv. Florijana je v Bukovnici vas, kjer blizu je voda, lahko ogled pogas.

Sv. Mohorja dal je na goro. On varje nesrečo apnenice rudoča.

Na Jamniku sv. Primoš v oltarju stoji. On prosil za polje, da ajda obrodi.

V Lajšah je Jederti: ta je pa za miš. Sv. Peter ima cerkev tudi pri Sv. Križi.

Na Partovč pa mati božja lepo prosil boga za te Podlonečane, ker jih rada ima.

Peter je cerkve zidov, ker biv je bogat; zato ima pa ključ od vseh teh vrat.

Sv. Peter ima ključ od vseh teh vrat. Pravi: "Bi bodo v nebesa samo ta bogati!"

Kdor ne bo imu, bo pa zunan ostov. Saj zdaj je za v peklu imet moraš tri stov.

Jaz sem jih jemu, pa sem dnarce zapil; hudiča sem golfu, ne bo me dobil.

Sv. Petru se bom zlagal, kako sem bogat; nebeška mi bo vrata odprl prav zad.

Ko bo Peter zvedel, da jaz sem lažnik — debelo me bo gledal ta veliki svetnik.

"Ti si me gofšov, saj drug me še ni; kljub temu ostani, da boš skladov pesni."

Radio

Dolenc, profesor iz Sopotnice, Patotnika v Ljubljano kliče, da je šel v radio zapet, in ga je silil cel svet.

Patotnik se Franc Vidmar piše, pa je kar v Ljubljano vbršle, da je tam vesel sapov, in glas njegov po svetu odmev.

So iz Domžal poslal glasove, prejemnik vsak jih je sprejel.

NAROČNIKI POZORI!

Znamenje (March 31, 1932), pomeni, da vam je naročnina potekla ta dan. Ponovite jo pravočasno, da vam lista ne ustavi. Ako lista ne prejmete, je mogoče ustavljeno, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče ustavljeno valed napačnega naslova, pošlite nam dopisnico in navedite stari in novi naslov.

Naši zastopniki so vsi društveni tajniki in drugi zastopniki, pri katerih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je \$6.00 in za pol leta pa \$3.00. Člani SNPJ doplačajo \$4.80 na leto, za pol leta \$2.40.

Za mesto Chicago in Cicero na leto \$7.50, pol leta \$3.75, za član \$6.30.

Za Evropo stane na pol leta \$4.50, za vsa leta pa \$9.00. Tednik stane na Evropo \$1.70. Člani doplačajo samo \$1.00 na poštnino.

Mladinski List stane za celo leto \$1.20.

Upravišstvo "PROSVETA" 2657 S. Lawndale Ave., Chicago

Vidmar složil je pesmi nove, da v radio jih je sapav.

Pel je pesmice njegove, take kot jih sam složil; glas pošilja skoz vetrove, da se vsakmu čudno zdi.

Kako je vendar to mogoče, da zna pesmice skladati; nič ga v šolo dal ni oče, ne zna pisat in ne brati?

Ima dolgo in debelo glavo, notri pesmi spisane, da ljudem je v zabavo — in skrbi so zbrisane.

Gorjanci so se že menil tokist, da on je več kot Antikrist, kaj šel je v Ljubljano pet, da ga je silil cel svet.

Tu so torej štiri pesmi našega primitivnega ljudskega pesnika, ki sam prizna, da "ne zna pisat in ne brati," ki pa kljub temu pokaže v svojih delih precej pesniške nadarjenosti. Umevno je, da ima neolan človek svoj poseben jezik in da dostikrat rabi izraze, katere nam žurnalistična olika in slovstveno puritanstvo ne dovoljuje v javnosti. Poslušal sem se torej le najpotrebnejših popravkov, ki pa so te pesmi v ritmu, rimi in dikciji več polalabiali kot pa izboljiali.

Patotnik je složil veliko številno pesmi, večinoma humoristične vsebine. Od vsakega zanimivega dogodka v deželi je bila takoj pesem. Ker sam ne zna pisati, jih narekuje ženi, ki ima vso njegovo zbirko shranjeno. Zase tega arhiva ne rabi, ker baje vse svoje pesmi drži v glavi, pa zapoje v družbi, če gostje žele silšati — seveda v svojem pravem originalu, ki še najbolj prija družbi.

Potrulil se bom dobiti še kaj njegovih pesmi iz domovine in jih bom priobčil v bližnji bodočnosti.

Frank S. Tauchar.

Dragocena redkosti

Nedavno tega je kupil nekdo na londonski javni dražbi za 12 funtov šterlingov star album, ki je vseboval orumenele avtograme in listine iz časa, ko je Amerika proglasila svojo neodvisnost. Po natančnem pregledu je mož med drugimi podpismi izledil tudi podpis, ki je zbudil njegovo posebno pozornost. To je bil podpis Buttona Gwinmeta, enega izmed državnikov, ki so podpisali ameriški proglas neodvisnosti. Vsega skupaj nam je ostalo po njem kakšnih 20 podpisov.

SLOVENSKA NARODNA PODPORA

IZDAJA SVOJE PUBLIKACIJE IN SE posebno list Prosveta za koristi, ter potrebno agitacijo svojih društev in članstva in za propagando svojih idej. Nihakor pa ne za propagando drugih podpornih organizacij. Vsaka organizacija ima običajno svoje glasilo. Torej agitatorični dopisi in naznanila drugih podpornih organizacij in njihovih društev naj se ne pošiljajo listu Prosveta.

TRINERJEVO GRENKO VINO

pred aprila, slaba spetila, slaba, izredno opaziti. V vseh lekarnah.

NAZNANILO.

Društvenim tajnikom in tajnicam se tam potom naznanja, da morajo naznaniti vse spremembe naslovov članov in članic, naslove novih članov, ter imena in naslove odstopilnih, črtanih in izobčenih članov naznaniti upravištvu Prosveta, da se lahko točno vredi imenik za pošiljanje lista Prosveta. Imena in naslove, katere pošiljate glavnemu tajniku, ostanejo tam v arhivu in jih upravištvu ne dobli. Torej je zelo važno, da vselej pošljete na nalašč zato pripravljenih listinah vse naslove upravištvu Prosveta posebej. Pri vsaki spremembi naslova naj se vselej omeni stari in novi naslov. Upravištvu naj ne pošilja dopisov, ki jih tajnice to upoštevajo. — Philip Godina, upravitelj.

sov, a niti eno dovršeno pismo. Pri tem ni čudno, da cenijo zbiratelj njegov podpis na 5000 funtov. In to premoženje si je srečni Londončan prisvojil za 12 funtov!

Ko so listi objavili to stvar, so začeli po vsej Angliji stikati po predalnih in ropotarnicah za stariimi listinami, ki bi utegnili lastniku donesti takšne nepredvidene dohodke. In ni izključeno, da bo marsikdo imel uspeh, kajti Anglija je v tem pogledu ena največjih zakladnic na svetu in gotovo se v mnogih njenih zaprašenih temnih kotih skrivajo milijonske antikvitete n. pr. preko 20 milijonov šterlingov in to pomeni, da je že vredno igrati vlogo iskalka zakladov.

Kdor bi n. pr. našel kakšen izvod Gutenbergove latinske biblije, ki je izšla l. 1455, bi zaslužil najmanj 20,000 funtov šterlingov.

Včasih se v samih avkcijah dvoranah pripetijo nepričakovane najdbe. Na neki londonski avkciji so pred nedavnim prodali za 50 funtov knjigo z naslovom "Vaskdanje premišljevanje" in z opasko: "Tiskano v Cambridgeu po Marmaduku Johnsonu leta 1688." Vaak je mislil, da gre za angleško mesto Cambridge, zato je knjiga dosegla le razmeroma nizko prodajno ceno, kajti iz tistega časa se je ohranilo prilično dosti cambridgeskih tiskov. Toda kupec je potem avkcionarju razodel, da bi mu brez nadaljnje razlage izplačal 10,000 funtov, če bi toliko izklical, kajti knjiga je bila tiskana v ameriškem mestu Cambridge, kjer je živel tiste čase tiskar Johnson, in sicer je bilo to prvo sveto pismo, ki je izšlo za Indijance!

Ameriški zbiratelji že dolgo iščejo pisma, ki jih je Kristof Kolumb pisal španski kraljevi

dvojici, zakladnemu ministru in svojemu prijatelju Luisu de Santangeli. Dosedaj vseh originalov niso mogli najti, morajo pa brskone nekje biti, kakor morda rokopisi Dantejevih, Molierovih, Cervantesovih in drugih del znamenitih mož. Ena sama zasebna knjižnica ima shranjeno neko Cervantesovo pismo, originalno Shakespeareovo pismo — danes ga nima še nihče — bi doseglo najmanj ceno 50,000 funtov, 1-stotako bi šli za velikanske vsote rokopisi drugih starih znamenitih mož. Saj stanejo že prve izdaje Kiplingovih del svojih 800 funtov na javnih dražbah, rokopis Conradove "Zmage" je dosegel 1600 funtov, rokopis Galsworthyjeve knjige "Forsyte Saga" 10,000 funtov, rokopis Dostogonove pravljene knjige "Alica v čudežni deželi" pa celo 15,400 funtov!

OGLAS

Val, ki imajo zemljo pri Fostoria, Texas, jo sedaj lahko li-sajo (oddajo v najem). Lisa se po \$1.00 akter in sicer za dobo pet let. Torej po \$1.00 na akter za vsako leto. Kdor želi ali hoče li-sati zemljo naj se oglasi pri: Rudolf Zohar, Box 332, Fostoria, Tex.

(Adv.)

podplutbo?

Sloan's Liniment

Kako zaprtica povzroča razne bolezni

Zaprtica odvzame vse moči in voljo vseh organov in delov telesa. Povzroči neudobnosti, prebave, obliči, mehurne pekočnosti, hude bolečine v trebuhu, srčbo spanca, srčbo telesa, moli in energiji. Človek živi in življenjske organe in zbiranje vseh nepredvidljivih bolezni.

Nuga-Tone hitro vstavi čreva in odvaja zaprtico. Očisti iz telesa nabrane strupene stankne, stimulira in očisti živčni in mišični sistem in organe. Vključite Nuga-Tone le prva dva in spoznali boste kako resnično uspešno zdravilo očistilce je in.

Nuga-Tone se prodaja pri vseh trgovih s zdravili. Ali vaši trgovci tega v vaši sili nima, racite mu naj hitro naroči za vse iz njegovega prekupevalstva.

(Adv.)

KNJIGE S. N. P. J.

Pri Prosveti oziroma Književni Matici SNPJ imamo na rokah še nekaj dobrih knjig in če katero želite naročiti, sedaj je čas zato.

Ameriški Slovenci, stane.....\$5.00
Slovensko Angleška Slovica..... 2.00
Zakladalec..... 1.75
Zakon Biogenenije..... 1.50
Peter Malaventura v kabaretu..... 1.50
Jilamie Higgins..... 1.00
Hričtica, igra..... 25
Med brati, igra..... 10

Denar in naročilo pošljite na naslov:
PROSVETA
2657 S. Lawndale Avenue,
Chicago, Ill.

TELEFON ROCKWELL 4904

TISKARNA S. N. P. J.

SPREJEMA VSA